

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Comisia Națională a României pentru UNESCO
Str. Anton Cehov nr.8
Sector 1, 71291 București, România

Telefon : +40 (21) 222.30.48 / 231.32.24
Fax : +40 (21) 230.76.36
E-mail : cnr@cnr-unesco.ro

DECLARATIA UNIVERSALA A DREPTURILOR OMULUI

Adunarea Generala, proclama prezenta Declaratie Universala a Drepturilor Omului ca ideal comun catre care trebuie sa tinda popoarele si toate natiunile pentru ca toate persoanele si toate organele societatii, avand in vedere permanent aceasta Declaratie, sa se straduiasca, prin invatatura si educatie, sa dezvolte respectul pentru aceste drepturi si libertati si sa asigure, prin masuri progresive de ordin national si international, recunoasterea si aplicarea lor universala si efectiva atat in cadrul statelor membre incesi cat si in teritoriile aflate sub jurisdicia lor.

ARTICOLUL 1

Toate fiintele umane se nasc libere si egale in demnitate si in drepturi. Ele sunt inzestrate cu ratiune si constiinta si trebuie sa se comporte unele fata de celelalte in spiritul fraternitatii.

ARTICOLUL 2

1. Fiecare se poate prevala de toate drepturile si de toate libertatile proclamate in prezenta Declaratie, fara nici o deosebire, in special de rasa, de culoare, de sex, de limba, de religie, de opinie politica sau de orice alta opinie, de origine nationala sau sociala, de avere, de nastere sau decurgand din orice alta situatie.

2. Pe langa aceasta, nu se va face nici o deosebire bazata pe statutul politic, juridic sau international al tarii sau al teritoriului de care apartine o persoana, fie aceasta tara sau teritoriu independente, sub tutela, neautonome sau supuse unei limitari oarecare a suveranitatii.

ARTICOLUL 3

Orice fiinta umana are dreptul la viata, la libertate si la securitatea sa.

ARTICOLUL 4

Nimeni nu va fi tinut in sclavie, nici in robie; sclavia si traficul cu sclavi sunt interzise sub toate formele lor.

ARTICOLUL 5

Nimeni nu va fi supus la tortura, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

ARTICOLUL 6

Fiecare are dreptul sa i se recunoasca personalitatea sa juridica, oriunde s-ar afla.

ARTICOLUL 7

Toti oamenii sunt egali in fata legii si au dreptul fara deosebire la o protectie egala a legii. Toti oamenii au dreptul la o protectie egala impotriva oricarei discriminari care ar incalca prezenta Declaratie si impotriva oricarei provocari la o astfel de discriminare.

ARTICOLUL 8

Orice persoana are dreptul sa se adreseze in mod efectiv instantelor judiciare competente impotriva actelor care violeaza drepturile fundamentale ce ii sunt recunoscute prin constitutie sau prin lege.

ARTICOLUL 9

Nimeni nu poate fi arestat, detinut sau exilat in mod arbitrar.

ARTICOLUL 10

Orice persoana are dreptul, in deplina egalitate, sa fie ascultata in mod echitabil, si public de un tribunal independent si impartial, care va hotari fie asupra drepturilor si obligatiilor sale, fie asupra temeiniciei oricarei acuzatii in materie penala indreptata impotriva ei.

ARTICOLUL 11

1. Orice persoana acuzata de un delict este prezumata nevinovata pana cand vinovatia sa va fi dovedita in mod legal in cursul unui proces public in cadrul caruia i s-au asigurat toate garantiile necesare apararii sale.
2. Nimeni nu va fi condamnat pentru actiuni sau omisiuni care, in momentul in care au fost comise, nu constituiau un act delictuos potrivit dreptului national sau international. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsa mai aspra decat aceea care era aplicabila in momentul in care a fost comis actul delictuos.

ARTICOLUL 12

Nimeni nu va fi obiectul unor imixtiuni arbitrare in viata sa particulara, in familia sa, in domiciliul sau ori in corespondenta, nici al unor atingeri ale onoarei sau reputatiei sale. Orice persoana are dreptul la protectia legii impotriva unor astfel de imixtiuni sau atingeri.

ARTICOLUL 13

1. Orice persoana are dreptul sa circule liber si sa-si aleaga resedinta in interiorul unui stat.
2. Orice persoana are dreptul sa paraseasca orice tara, inclusiv tara sa, si de a reveni in tara sa.

ARTICOLUL 14

1. In cazul persecutiei, orice persoana are dreptul sa caute azil si sa beneficieze de azil in alte tari.
2. Acest drept nu poate fi invocat in cazul unor urmariri penale bazate pe comiterea unei crime de drept comun sau pe actiuni contrare scopurilor si principiilor Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 15

1. Orice individ are dreptul la o cetatenie.
2. Nimeni nu poate fi lipsit in mod arbitrar de cetatenia sa nici de dreptul de a-si schimba cetatenia.

ARTICOLUL 16

1. Cu incepere de la varsta nubila, barbatul si femeia fara nici o restrictie in privinta rasei, cetateniei sau religiei, au dreptul sa se casatoreasca si sa intemeieze o familie. Ei au drepturi egale la incheierea casatoriei, in decursul casatoriei si la desfacerea ei.
2. Casatoria nu poate fi incheiata decat cu consimtamantul liber si deplin al viitorilor soti.
3. Familia este elementul natural si fundamental al societatii si are dreptul la ocrotire din partea societatii si a statului.

ARTICOLUL 17

1. Orice persoana are dreptul la proprietate, atat singura cat si in asociere cu altii.
2. Nimeni nu va fi lipsit in mod arbitrar de proprietatea sa.

ARTICOLUL 18

Orice persoana are dreptul la libertatea gandirii, a constiintei si a religiei; acest drept implica libertatea de a-si schimba religia sau convingerile precum si libertatea de a-si manifesta religia sau convingerile sale, individual sau in colectiv, atat in public cat si privat, prin invatamant, practici, cult si indeplinirea de rituri.

ARTICOLUL 19

Orice individ are dreptul la libertatea de opinie si exprimare, ceea ce implica dreptul de a nu fi tulburat pentru opiniile sale si acela de a cauta, de a primi si de a raspandi, fara consideratii de frontiera, informatii si idei prin orice mijloc de exprimare.

ARTICOLUL 20

1. Orice persoana are dreptul la libertatea de intrunire si de asociere pasnica.
2. Nimeni nu poate fi obligat sa faca parte dintr-o asociatie.

ARTICOLUL 21

1. Orice persoana are dreptul sa participe la conducerea treburilor publice ale tarii sale, fie direct, fie prin intermediul unor reprezentanti liberi alesi.
2. Orice persoana are dreptul de acces, in conditii de egalitate, la functiile publice ale tarii sale.
3. Vointa poporului este baza puterii de stat, aceasta vointa trebuie exprimata prin alegeri oneste care trebuie sa aiba loc periodic, prin sufragiu universal egal si prin vot secret sau dupa o procedura echivalenta care sa asigure libertatea votului.

ARTICOLUL 22

Orice persoana, in calitate de membru al societatii, are dreptul la securitate sociala; ea este indreptatita sa obtina satisfacerea drepturilor economice, sociale si culturale indispensabile pentru demnitatea si libera dezvoltare a personalitatii sale, prin efort national si cooperare internationala, tinandu-se seama de organizarea si de resursele fiecarei tari.

ARTICOLUL 23

1. Orice persoana are dreptul la munca, la libera alegere a muncii, la conditii echitabile si satisfacatoare de munca, precum si la ocrotire impotriva somajului.
2. Toti oamenii au dreptul, fara nici o discriminare, la salariu egal pentru munca egala.
3. Orice om care munceste are dreptul la o remuneratie echitabila si satisfacatoare care sa-i asigure lui precum si familiei sale o existenta conforma cu demnitatea umana si completata, daca este cazul, cu alte mijloace de protectie sociala.
4. Orice persoana are dreptul sa intemeieze cu alte persoane sindicate si de a se afilia la sindicate pentru apararea intereselor sale.

ARTICOLUL 24

Orice persoana are dreptul la odihna si la timp liber si indeosebi la o limitare rezonabila a timpului de munca, precum si la concedii periodice platite.

ARTICOLUL 25

1. Orice persoana are dreptul la un nivel de viata corespunzator asigurarii sanatatii sale, bunastarii proprii si a familiei, cuprinzand hrana, imbracamintea, locuinta, ingrijirea medicala, precum si serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare in caz de somaj, de boala, de invaliditate, vaduvie, batranete, sau in alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistenta ca urmare a unor imprejurari independente de vointa sa.
2. Mama si copilul au dreptul la ajutor si ocrotire speciale. Toti copiii, indiferent daca s-au nascut in cadrul sau in afara casatoriei, se bucura de aceeasi ocrotire sociala.

ARTICOLUL 26

1. Orice persoana are dreptul la educatie. Educatia trebuie sa fie gratuita, cel putin in ce priveste invatamantul elementar si de baza. Invatamantul elementar este obligatoriu. Invatamantul tehnic si profesional trebuie sa fie accesibil tuturor; accesul la studii superioare trebuie sa fie deschis tuturor pe baza deplinei egalitati, in functie de merit.
2. Educatia trebuie sa urmareasca dezvoltarea deplina a personalitatii umane si intarirea respectului pentru drepturile omului si pentru libertatile fundamentale. Ea trebuie sa stimuleze intelegerea, toleranta si prietenia intre toate popoarele si intre toate grupurile rasiale sau religioase, precum si dezvoltarea activitatii Organizatiei Natiunilor Unite pentru mentinerea pacii.
3. Parintii au, cu prioritate, dreptul sa aleaga felul educatiei care urmeaza sa fie data copiilor lor.

ARTICOLUL 27

1. Orice persoana are dreptul sa ia parte in mod liber la viata culturala a colectivitatii, sa se bucure de arte si sa participe la progresul stiintific si la binefacerile care rezulta din acesta.
2. Fiecare are dreptul la protectia intereselor morale si materiale care decurg din orice opera stiintifica, literara sau artistica al carei autor este.

ARTICOLUL 28

Fiecare persoana are dreptul sa beneficieze, pe plan social si international, de existenta unei ordini care sa permita ca drepturile si libertatile enuntate in prezenta Declaratie sa-si poata gasi o rezolvare deplina.

ARTICOLUL 29

1. Individul are indatoriri fata de colectivitate, numai in cadrul acesteia fiind posibila dezvoltarea libera si deplina a personalitatii sale.
2. In exercitarea drepturilor si libertatilor sale, fiecare persoana este supusa numai ingradirilor stabilite de lege in scopul exclusiv al asigurarii recunoasterii si respectului drepturilor si libertatilor celorlalti si in vederea satisfacerii cerintelor juste ale moralei, ordinii publice si bunastarii generale, intr-o societate democratica.
3. Aceste drepturi si libertati nu vor putea, in nici un caz, sa fie exercitate contrar scopurilor si principiilor Organizatiei Natiunilor Unite.

ARTICOLUL 30

Nici o prevedere a prezentei Declaratii nu poate fi interpretata ca implicand pentru un stat, un grup sau persoana dreptul de a se deda la o activitate sau de a savarsi vreun act care sa conduca la desfiintarea drepturilor si libertatilor enuntate in prezenta Declaratie.